

SALTÄREN

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLINGSBLAD

NR 6 2021

JULMELODIERNA

Tradition, glädje och ljus

MITT I NATTEN
Änglarnas mässa

RITENS BETYDELSE
När själen går i exil

JULEN

– något att längta efter

VÄLKOMMEN
i jul och nyår

FOTO: MAGNUS ARONSSON

För familjen Tham är julen en högtid som alla ser fram emot.

FOTO: EMELIE SIMMONS

Prästen Karin Aldén visar krubban och berättar om julevangeliet.

Här möter du oss på nätet!

WEBBPLATS
svenskakyrkan.se/saltsjobaden

INSTAGRAM
[@merasaltis](https://www.instagram.com/merasaltis)

FACEBOOK
[facebook.com/saltsjobaden](https://www.facebook.com/saltsjobaden)

INNEHÅLL

- 03 Julevangeliet
- 04 Julen – något att längta efter
- 08 Händer i jul och nyår
- 10 Uppenbarelskyrkan berättar
- 12 Julmusik
- 16 Änglarnas mässa
- 18 Kunglig glans i jul
- 20 När själen går i exil
- 22 I backspegeln
- 24 Tanken

Visste du att du också kan lyssna på Saltären?

Gå in på svenskakyrkan.se/saltsjobaden/saltaren där hittar du tidningen både som pdf-tidning och som taltidning.

SALTÄREN

ANSVARIG UTGIVARE: Lars Viper
KORREKTUR: Lisbet Wennerström
FORM: September
TRYCKERI: Typografiska
FOTO FRAMSIDA: Magnus Aronsson
DISTRIBUTION: PostNord
UPPLAGA: 4 800

Saltsjöbadens församling
Kyrkplan 1, 133 34 Saltsjöbaden
saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se
Bankgiro: 513-0976
Swish: 1230929885
Saltsjöbadens Diakoni Bankgiro: 119-3440
Växel: 08-748 19 00
Förskolan Nyckelpigan 08-748 19 31-34
Kyrkorådets ordf. Per Jedefors, 08-748 19 08
Kyrkofullmäktiges ordf. Lars Berglund

Svenska kyrkan
SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

”Ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba”

Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivas. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien.

Alla gick då för att skattskriva sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskriva sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det

inte fanns plats för dem inne i härbärget.

I samma trakt låg några herdor ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: *”Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.”*

Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: *”Ära i höjden åt*

Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.”

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen, sade herdarna till varandra:

”Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta.”

De skyndade i väg och fann Maria och Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

JULEVANGELIET (LUK 2:1-20)

JUL I SALTSJÖBADEN

JULEN

– något att längta efter

För familjen Tham är julen en högtid som alla ser fram emot. På första advent börjar de med lysa upp huset med en adventsstjärna i fönstret. Därefter bakar de pepparkakor, mandelmusslor och julgodis. Julhelgen fylls sedan med gemenskap, kyrka och god mat.

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: MAGNUS ARONSSON

Julkrubban har barnens farfar gjort. Den fick Else sin första jul. Barnen gillar att leka med figurerna i krubban.

I fönstret står flickorna Sophie 8 år och Else 5 år med sina blonda kalufser och kikar nyfiket ut. Julstjärnan i fönstret har pappa Henrik Tham fått hänga upp på nåder inför dagens fotosession till Saltaren. Det är några dagar före advent och dottern Sophie tycker de ska vänta tills det verkligen är advent på riktigt.

– Jag tar ner den sen så blir det rätt, säger Henrik.

VI ÄR på besök hos familjen Tham på Solsidan för att höra hur de firar jul i sin familj. Familjen består av Henrik, Ida och barnen Sophie och Else. Det går inte att ta miste på deras längan efter julen.

I år ska Sophie vara med i kyrkans julspel för första gången.

– Jag ska vara en ängel. Det ska bli roligt att få klä ut mig, säger hon.

Hon sjunger i barnkören sedan några år tillbaka och har längtat efter att få en roll i julspelet. Lillasyster Else längtar också efter att få sjunga i barnkören och vara med i julspelet.

FAMILJEN THAM firar jul vartannat år hos Henriks föräldrar i Saltis och vartannat med Idas familj på västkusten. Sophie och Else berättar om sin julafton, som den brukar vara.

– Vi vaknar och går till våra julstrumpor för att se vad som finns i. Sen äter vi julfrukost. Vi har små tomtar på bordet och får en pepparkaka, berättar de.

Efter frukosten byter familjen om och åker till släkten. Där väntar kusinerna och lek. Till lunch gör farmor julgröt.

– Farmor har börjat att ge den som får mandeln en liten present. Det är uppskattat, säger Ida.

– Jag fick mandeln förra gången, säger Sophie glatt.

DE ALLRA flesta år har familjen besökt kyrkans julbön men i år blir det julspelet istället.

– Jag tycker det är en fin tradition att gå till kyrkan under jul och vi har alltid gjort det i min familj, säger Henrik.

Som barn sjöng Henrik i kör och i familjen finns ett stort musikintresse. På julafton sjunger han "O helga natt" för familjen och hans syster ackompanjerar på pianot.

– Vi gillar musik mycket i familjen och jag gillar att sjunga, säger han.

NU VILL Sophie och Else visa julkrubban som Ida har ställt upp på matsalsbordet. Ivrigt sätter flickorna igång att ta upp krubbfigurerna, tittar på dem, vänder och vrider, byter figurer, tills de hittat sin favorit. Här finns kycklingar, lamm, kossor och alla möjliga figurer.

– Jag sätter ängeln på taket, säger Else som nu har hittat just sin favorit.

– Men var ska vi lägga Jesusbarnet? frågar Sophie.

Ida berättar att hon märker hur mycket barnen gillar att leka med krubban.

– Helt plötsligt kanske det ligger ett lamm på en annan plats än i krubban. Det leks mycket här hemma, säger hon.

Julkrubban är snickrad av farfar och en gåva till Else till hennes första jul.

– Farfar plockade vass i Saltis till vasstaket och figurerna har farmor köpt i Storkyrkoboden i Gamla stan, säger Ida.

– Hmm... jag tror att vi saknar Josef. Det här är nog en annan figur, säger Ida och tittar på den och och skrattar.

JULEN HAR många och långa traditioner och för många människor kan högtiden uppfattas som något viktigt från vårt förflutna. Det menar Annika Nordstam, forskare på Institutet för språk och folkminnen och redaktör för boken *"Nu gör vi jul igen"*.

I kapitlet *"Mormors ljusstakar och tomtelatte"* skriver Annika om hur julen kan få människor att jämföra sinna liv, hur de tar med sig något från förr men hittar även på nya traditioner.

FÖR ÄVEN om julen som högtid ständigt förändras och återskapas är tradition viktig i människors egna berättelser. För både barn och vuxna är det just de återvändande sakerna och ritualerna som skapar julen. Upprepningen, att den återkommer år efter år och att man kan se tillbaka och minnas sina tidigare jular är betydelsefullt. Samtidigt som de återkommande teveprogrammen, julklapparna och granen förhöjer julkänslan i nuet, knyts också trådar till större gemensamma sammanhang och till det förflutna.

Många känner att julen är en tid som förbinder oss med tidigare generationer vilket konkret kan vara genom "pappas glögg" eller "farmors köttbullar".

Utöver maten kan föremål som julpynt till exempel utgöra direkta förbindelselänkar till andra tider och människor. Kanske julstjärnan som gått i arv sedan generationer i familjen. Men det välbekanta måste också förenas med något obekant, ett spänningsmoment som rymmer något nytt för året.

FÖR FAMILJEN Tham är julen en viktig tradition som betyder mycket.

– Det är en familjhögtid när vi umgås. Julmiddagen på julafton är omistlig för oss, säger Ida.

Det är mörkt ute och julstjärnan lyser. Snart är det advent och allt det barnen berättat om kan snart få börja. Om några veckor kommer granen vara på plats, pyntad och vacker.

– Vi gillar verkligen julen, säger Else.

I år ska Sophie vara en ängel i kyrkans julspel.

HÄNDER I JUL & NYÅR

Jul i **SALTSJÖBADEN**

LÖRDAG 18/12 KL 15.00 & 17.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Julkonsert

Saltsjöbadens kyrkokör, Vokalen-
semblen Alicia, Stockholm Concert
Orchestra, Ivonne Fuchs solist, Katja
Själänder, EvaMarie Agnelid, dirigent.

Entré 150 kr (under 18 år 50 kr).
Förköp på församlingsexpeditionen 17/12
kl. 10.00-11.30 och 13.00-15.00 samt
45 min innan respektive konsert (Swish).

FJÄRDE ADVENT 19/12, KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Mässa

Carina Nilsson, präst

TORS DAG 23/12 KL 15.00 & 17.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Julspel

Solister: Susanne Francett
och Johan Christensson
Sångare ur församlingens
barnkörer och vuxenkörer

JULAFTON 24/12 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Bön vid krubban

Ulrica Hamrin

JULAFTON 24/12 KL 17.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Julbön

Madelaine Wibom, solist
Lars Viper, präst

JULAFTON 24/12 KL 23.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Midnattsmässa

Julkören
Lars Viper, präst

JULDAGEN 25/12 KL 07.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Julotta

Lennart Koskinen, biskop emeritus.
Susanne Francett, solist

ANNANDAG JUL 26/12 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Gudstjänst

Ulrica Hamrin

NYÅRSAFTON 31/12 KL 17.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Nyårsbön

Karl Rombo, solist
Ulrica Hamrin

NYÅRSDAGEN 1/1 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Mässa

Carina Nilsson, präst

SÖNDAG 2/1 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Mässa

Carina Nilsson, präst

TRETTONDEDAG JUL 6/1 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Mässa

Thomas Arlevall, präst

SÖNDAG 9/1 KL 11.00
UPPENBARELSEKYRKAN

Mässa

Thomas Arlevall, präst

VAD ÄR JULEN FÖR ER? VAD KAN NI INTE VARA UTAN?

**GUDRUN OCH STAFFAN
BRAUGENHARDT**

– Musik och en gemenskap måste
vi ha.
– Vi vill att julen ska ge oss hopp
och glädje.

FELICIA OCH DORA

– Julgran, julmössor, vänner och familj
och kyrkan.
– Vi kan inte vara utan julafton med
alla julklappar.

TOM HEDBERG

– Jag har under många år jobbat
på julafton så det har blivit en "jul-
vardag" för mig.
– Jag blir glad när det kommer många
besökare till kyrkan. Jag trivs med
den stämningen.

Nya restriktioner gäller från och med 1 december. I Saltsjöbadens församling har vi beslutat att vi väljer att släppa in max 100 personer vid gudstjänster, konserter och kyrkliga handlingar i Uppenbarelskyrkan.

Om smittspridningen minskar kan det bli aktuellt att tillåta fler än 100 personer vid vissa konserter och evenemang, men då kommer giltigt vaccinationspass krävas.

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar. Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel.

Uppdaterad information hittar du på svenskakyrkan.se/saltsjobaden eller via församlingsexpeditionen 08-748 19 00.

Nu är det återigen extra viktigt att stanna hemma med förkylningssymtom, även lindriga, hålla avstånd och hålla god handhygien när du besöker församlingens olika verksamheter, gudstjänster och konserter.

Vår tids största MYSTERIUM

TEXT OCH FOTO: EMELIE SIMMONS

I december samlas barn världen över runt kyrkornas krubbor för att höra om julens berättelse. I Uppenbarelsekyrkan får barnen vara med om en upplevelsebaserad berättelse.

Prästen Karin Aldén samlar gruppen med barn vid krubban framme i kyrkan. På armen har hon sin lilla nio månaders bebis, som också ska få lyssna på julens berättelse. Hon börjar samlingen med att alla barnen får välja varsin figur att hålla i handen. Barnen väljer omsorgsfullt sin favoritfigur. Några får byta med varandra tills alla är nöjda.

– Då börjar vi, säger Karin och sänker rösten lite för att barnen ska

förstå att nu kommer hon berätta om något spännande.

Karin berättar om Kejsar Augustus, om den havande Maria och Josef som försökte leta efter en plats att bo den natten då Jesus skulle födas. Under berättelsen ropar hon in de figurer som behövs för att det ska kännas spännande.

– Nu kan Josef komma och ställa sig i krubban, säger hon till en av pojkarerna som håller benhårt i sin Josef-figur.

JULEVANGELIET ÄR en introduktion till gudsbilden som det berättas om i evangelierna, om att Gud möter oss människor som ett litet barn.

– Julens berättelse handlar om fred och frihet, inom oss men också runt omkring oss och att vi är en viktig del i det. Gud, som är den största och starkaste kraften, kommer till oss i ett sårbart litet barn, det är en stark berättelse. Gud behöver oss i kampen för freden och friheten och för att vi människor ska kunna leva våra liv. Det är svårt att leva i fred och frihet och det är människans eviga problem. Vi vill alla det, men vi misslyckas ofta

med det. Därför behöver vi varandra och den kraft vi kallar Gud. Vi klarar oss inte själva tror jag, berättar Karin efter att krubbvisningen är slut.

KARIN VILL skapa en upplevelsebaserad krubbvisning för barnen så de kan leva sig in i de olika utmaningar som Josef och Maria hade och få med sig att julen har en berättelse. Allt vi firar behöver en berättelse, det ger en djupare mening till livet.

– Men viktigast är att barnen ska få känna att de kan växa upp i friheten att vara som de är. Vi är hela och heliga som människor. I en frihet när vi känner att vi duger som vi är, kan vi också tillåta andra att vara som de är, säger Karin.

UNDER DECEMBER bjuder kyrkan vanligtvis in förskolor till krubbvisning. De gånger Karin håller i den traditionsenliga julbönen för stora och små, på julafton brukar hon använda krubban för att göra julevangeliet mer tillgängligt för barnen som kommit till kyrkan.

– Jag brukar använda mig av de olika rollerna när jag berättar och koppla

Felicia, Dora, Love, Livar, John och Sebastian

DEI 6.
Under 2021
uppmärksammar
Saltaren Uppenbarelse-
kyrkan. Det kan vara
konsten, interiören,
en plats, en detalj
som får stå
i fokus.

Prästen Karin Aldén visar krubban och berättar om julevangeliet för barnen.

det till hur de kände och tänkte då. Till exempel hur det är att gå i öknen, att vara hungrig och törstig, hur det är att vara utsatt och inte ha någonstans att bo. Det blir en upplevelsebaserad berättelse som många barn har lättare att ta till sig. Dessutom delar jag ut krubbbfigurer till barnen så får de komma fram till krubban när just den figuren hamnar i fokus i berättelsen. Ängeln är ett sådant exempel.

KARIN TROR också att det är viktigt att kyrkan respekterar att alla kanske inte tror att Jesus är Guds son. Framför allt i möte med skolor och förskolor.

– Många gillar att lyssna till julevangeliet av tradition. Från kyrkans håll kan vi berätta att vi tror att Jesus är Guds son. Men det är vår berättelse som vi gärna delar med oss, säger Karin.

NU HAR alla krubbbfigurer fått en plats i krubban och Karin har berättat om den första julen. Barnen har raskt förflyttat sig till sin favoritplats i kyrkan, ljusbäraren.

– Får vi tända ljus, frågar de Karin.
– Självklart, svarar hon.

Den första julkrubban skapades av Franciskus av Assisi år 1223.

Alla barn får hålla i varsin figur under krubbvisningen.

Det lackar mot

JUL

Inför årets största musikhögtid har församlingens körer och musiker bråda dagar. Det ligger många repetitionstimmar bakom årets julkonserter. Men engagemanget och längtan bland både medverkande och konsertbesökare är stort.

TEXT: EMELIE SIMMONS

FOTO: ARNE HYCKENBERG, EMELIE SIMMONS

Redan långt utanför församlingshemmet i Saltsjöbaden hörs basarnas stämmor *"Gaude, gaude, Emmanuel"*. Det är körrepetition inför årets stora julkonserter med Saltsjöbadens Kyrkokör (som efter årsskiftet byter namn till Saltsjöbadens Kammarkör).

Nu är det bara några veckor kvar till årets stora musikhögtid. Julsången *"Veni, veni Emmanuel"* är en av årets traditionella julsånger som kräver mycket övning av koristerna.

– Nu vill jag höra altarna, säger körledaren Katja Själander och flyttar sig från pianot ut på golvet för att kunna vägleda i tonerna. Tålmodigt tystnar de andra stämmorna och lyssnar in Katjas råd.

ÅSA NORDIN är en av altarna som övar med kören idag. Hon sjunger även i Vokalensemblen Alicia som är en annan av församlingens körer. För henne är körövningarna en gemenskap och en rutin i livet. Nu inför jul har hon många körrepetitioner och dessutom en hel del övning hemma.

– Jag blir så pigg av att sjunga och det är svårt att somna på kvällen efter repetitionen, säger Åsa och skrattar.

JULKONSERTERNA I Uppenbarelskyrkan, som Vokalensemblen Alicia och kyrkokören har tillsammans, är ett stående inslag i Saltsjöbaden. Ulf Cederlid sjunger basstämma i kyrkokören och har sjungit i kör i över 40 år.

– Jul för mig är låten *"Rejoice in the Lord"* för den kan sjungas med kraft, samt att den är skön att sjunga som bas, säger Ulf.

De traditionella julkonserterna med Saltsjöbadens kyrkokör och Vokalensemblen Alicia är välbesökta.

- Den är fin, men jag tycker också att Händels ”Halleluja” är härlig att sjunga, säger Åsa.
- Jag tycker det är fint att det är blandad publik på julkonserterna. Många går kanske bara en gång per år i kyrkan och det är på våra jul- och adventskonserter, säger Ulf.
- Åsa tycker att det är underbart med en stor kör när båda körerna sjunger tillsammans.
- Det är klangen som blir annorlunda och mäktig, säger hon.
- Psalmen ”Dagen är kommen” sjunger vi korister tillsammans med konsertbesökarna och det är mäktigt. Att få sjunga tillsammans ger en gemenskap, säger Ulf.

EVAMARIE AGNELID leder barnkörerna och Vokalensemblen Alicia. Tillsammans med Katja Själander ansvarar hon för julkonserterna och kyrkomusiken under advent och jul.

- Vi har samarbetat med Stockholm Concert Orchestra sedan flera år tillbaka och får därmed en välklingande professionell orkester, säger Katja.

- Vi bjuder dessutom på örongodis, sådant som människor vill höra i juletider, fortsätter Katja.
- I konserterna har varje kör en egen del, en gemensam och som avslut allsången med konsertbesökarna.
- Två så olika körer ger många olika klanger med olika variationer. Det är dessutom en stor volym med 50 körsångare vilket ger en mäktig känsla, säger EvaMarie.
- Vi tror att det finns ett stort behov att komma och

För både körledare och körsångare är julen den absolut största musikhögtiden under året.

Julspelet är en tradition för många i Saltsjöbaden. Dagen före julafton fylls kyrkan med julens glada budskap och de traditionella julsångerna. Julevangeliet tar form i drama och sång.

lyssna just i år. Det finns en längtan efter att få höra julsånger och känna gemenskap, säger Katja.

UTÖVER KONserterna är gudstjänsterna uppskattade inslag under jul.

– På midnattsmässan sjunger en julkör som består av de sångare som önskar vara med. Det brukar vara runt 15-25 beroende från år till år. Då börjar kören på orgelläktaren och efter predikan förflyttar de sig ner i kyrkorummet.

För barnköerna är ”Julspelet i Saltis” något att längta efter.

– Det är en lång tradition sedan 30-talet utan avbrott. Förutom den digitala inspelningen under pandemin, berättar EvaMarie.

I julspelet medverkar barn från barnköerna, ideella medarbetare i församlingen, personal och professionella sångare. I vackra uppsydda kläder framför de julens berättelse om det lilla Jesusbarnet.

– Ingen jul i Saltis utan julspelet. Då startar julen! säger EvaMarie.

LÖRDAG 18/12 KL 15.00 & 17.00, UPPENBARELSEKYRKAN

Julkonsert

Saltsjöbadens kyrkokör, Vokalensemblen Alicia, Stockholm Concert Orchestra, Ivonne Fuchs solist, Katja Själander, EvaMarie Agnelid, dirigent.

Entré 150 kr (under 18 år 50 kr). Försäljning på församlingsexpeditionen 17/12 kl. 10.00-11.30 och 13.00-15.00 samt 45 min innan respektive konsert (Swish).

TORSDAG 23/12 KL 15.00 & 17.00, UPPENBARELSEKYRKAN

Julspelet i Saltis

Solister: Susanne Francett och Johan Christensson
Sångare ur församlingens barnköer och vuxenkörer

OBS Nya restriktioner gäller från och med 1 december.

I Saltsjöbadens församling har vi beslutat att vi väljer att släppa in max 100 personer vid gudstjänster, konserter och kyrkliga handlingar i Uppenbarelskyrkan. Om smittspridningen minskar kan det bli aktuellt att tillåta fler än 100 personer vid vissa konserter och evenemang men då kommer giltigt vaccinationspass krävas.

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar. Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel. Uppdaterad information hittar du på svenskakyrkan.se/saltsjobaden eller via församlingsexpeditionen 08-748 19 00.

MIDNATTSMÄSSA

ÄNGLARNAS MÄSSA

lockar många i Saltis

Midnattsmässan har gått om julottan i popularitet.
Kanske är det för att vi hellre är uppe lite sent än att vi går upp i ottan.
I 20 års tid har Anita Müllern-Aspegren kört bil i becksvalt mörker
för att ta sig till midnattsmässan.

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: EMELIE SIMMONS, ANDRÉAS LINDSTRÖM

Anita Müllern-Aspegren bor längst ut på Älgö. Hon flyttade hit för snart 50 år sedan och blev tidigt engagerad i Saltsjöbadens församling. Sedan början av 90-talet har hon haft uppdraget som kyrkvård i församlingen och av alla gudstjänster under året är det julens hon gillar mest. Varje julafton kör hon själv eller blir skjutsad till kyrkan för att tjänstgöra som kyrkvård på midnattsmässan.

– Vägen var tidigare smal och krokig och vi fick inte gatubelysning här förrän för cirka tio år sedan. Men det är en stark speciell känsla att köra bil till kyrkan i mörkret, säger hon och ler.

Som kyrkvård kommer hon i god tid för att tända ljusen i bänkarna.

– I altargången lyser levande ljus upp den nedsläckta kyrkan. Utanför kyrkan välkomnas vi av marschaller och eldkorgar. Det ger en väldigt högtidlig känsla, säger Anita.

MIDNATTSMÄSSANS popularitet är något som växt sig starkare på senare år. Innan var det julottan som var julens populäraste gudstjänst.

– En gång kom min familj till julottan med båt med facklor i fören. Scouterna hade också ett fackeltåg till kyrkan och det var alltid fullt i kyrkan, berättar Anita.

I början av 2000-talet började Saltsjöbadens församling med midnattsmässa. Mässan kallas också för änglarnas mässa, eftersom julevangeliet berättar att änglarna sjöng av glädje när de lämnade bud till herdarna om Jesu födelse.

– Det kom inte många de första åren. Kanske 35 personer. Men det var så fantastiskt att få uppleva midnattsmässan här i Uppenbarelskyrkan. Inte bara på teve från Peterskyrkan i Rom, säger Anita.

ANITA BERÄTTAR att många som kommer till mässan är glada och förhoppningsfulla.

– Det ger en väldigt fin känsla av gemenskap i rummet, säger Anita.

Anita bläddrar i sin använda psalmbok för att leta efter psalmerna till midnattsmässan.

– Vi sjunger ”Stilla natt” och ”Det är en ros utsprungen”.

Utöver psalmsången läser kyrkvärdarna julevangeliet och en gammaltestamentlig text ur Jesaja 9. Anita återger texten:

– ”Men natten skall vika där ångest nu råder. Det folk som vandrar i mörkret ser ett stort ljus, över dem som bor i mörkrets land strålar ljuset fram”.

»Utanför kyrkan välkomnas vi av marschaller och eldkorgar. Det ger en väldigt högtidlig känsla.«

EFTER ATT midnattsmässan är slut runt kl 24.00 kör Anita hem de tolv minuterna det tar, över guppen i mörkret.

– Jag brukar sätta på P2 på radion och när jag kommer hem sätter jag mig och läser tidningen. Det har jag ofta inte hunnit med under dagen, säger Anita.

Varje julafton avslutar Anita Müllern-Aspegren med att fira midnattsmässa i Uppenbarelskyrkan.

Varje vecka året om sänder SVT både helgmålsbön och gudstjänst från olika platser i landet. I höstas sände SVT helgsmål från Skogsö och under julhelgen kommer Kronprinsessan att läsa julevangeliet från Slottskyrkan.

KUNGLIG GLANS i jul

TEXT: EMELIE SIMMONS FOTO: MAX WAHLUND, JOHANNES SÖDERBERG/SVT

Johannes Söderberg är prästen och tv-producenten som ansvarar för tv-gudstjänsterna och helgmålsbönen på SVT. Vissa är mer populära än andra. Men vanligtvis är tittarsiffrorna på 350 000 när det handlar om helgmålsbönen.

– Vi har ju vissa program som är ”All time high”, och det är bland annat när biskop emerita Caroline Krook har sina helgmålsböner. Ibland kan det hända att tittarsiffrorna når upp till cirka 700 000, säger Johannes.

HUR MÅNGA som tittar på tv-gudstjänsterna är olika beroende på vilken kyrka som medverkar. En vanlig söndag brukar mellan 100 000 och 120 000 titta. Uppdraget för SVT är att återge både den geografiska och ekumeniska bredden i landets kyrkoliv.

– SVT:s uppdrag är att göra tv för alla och om alla, och tron är fortfarande en viktig del av vardagen för

många av våra tittare. Gudstjänster och andra religiösa högtider har en mycket stark tradition i Sverige och är en del av vår kulturhistoria och nutid, säger Johannes.

Men Johannes menar att många som följer gudstjänsterna inte tillhör den vana kyrkobesökaren.

– Många tittare är inte hemma i kyrkans koder och det tar vi hänsyn till när vi planerar innehållet och utformningen. Kyrkan måste också bli bättre på att beröra människor med sitt budskap, säger Johannes.

I ÅR kommer julens tv-gudstjänster från Ersta kyrka på Södermalm med solister som Ann-Sofie von Otter och Karl-Magnus Fredriksson. På nyår får pingstkyrkan i Kalmar önska oss ett gott nytt år.

– I jul läser Kronprinsessan julevangeliet från Slottskyrkan. Programmet heter ”Julhälsning från Slottskyrkan”. Jag är såklart mycket glad över att vi kunnat spela in programmet med Kronprinsessan. Hon är en naturbegåvning, säger Johannes.

MIDNATSMÄSSAN från Rom som SVT direktsänder är en tradition sedan 40 år tillbaka. Kommentatorn Kaj Engelhart gick i pension för några år sedan och numera är

det journalisten Charlotta Smeds som hjälper oss att förstå den katolska mässan.

– Dessutom sitter hon på plats och kommenterar nere i Rom i självaste Peterskyrkan, säger Johannes.

JOHANNES MENAR att speciellt vid julens gudstjänster vill många känna igen sig.

– Man vill höra och sjunga med i julens älskade psalmer. Dessutom är det många som tittar på julbönen, ungefär en halv miljon tittare. Kanske för att man åker med i ”Kalle Anka-flödet”, skrattar Johannes.

Men alla har inte någon att fira jul med och flera svenskar är ensamma på julafton.

– Kanske kan tittarna känna en gemenskap med andra som tittar på gudstjänsten. Julen är en sårbar helg. Det kan också vara skambelagt att vara ensam, säger Johannes.

TIDIGARE direktsändes alla tv-gudstjänster men idag bandas de långt tidigare. Det gör att Johannes julhelg ser ut på ett annat sätt idag.

– På den tiden när julottan direktsändes hade vi genrep klockan 05.00. Sen var det snabbt vidare till nästa sändning på annandagen. Idag har jag tid att vara med min familj under julen och njuter av det, säger han.

En uppskattad jultradition i SVT är midnattsmässan från Rom.

NÄR SJÄLEN GÅR I EXIL

Sverige rankas som en av världens bästa länder att leva i. Trots det ökar antalet sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa. Omvärldsbevakaren Mikael Kurkiala ställer sig frågan vad som fattas oss människor.

TEXT: EMELIE SIMMONS
FOTO: ARNE HYCKENBERG

– Vi omges av ett överflöd av prylar och vi lever i ett enormt informationsflöde. Det bidrar till att samtalen minskar och leder till meningsfattigdom, säger Mikael Kurkiala, omvärldsbevakare på Svenska kyrkan.

I boken *"När själen går i exil: modernitet, teknologi och det heliga"* ställer han sig frågan vad som fattas oss, trots att vi i Sverige lever gott.

– Vi är duktiga på att ta hand om våra kroppar idag. Därför har vi bland annat en högre medellivslängd än tidigare. Men jag tror att det moderna samhället har varit sämre på att tillgodose våra andliga och själsliga behov.

NÄR VI glömmer bort själen kan livet bli tomt och meningslöst. Ofta är vi snabba att fylla detta tomrum med konsumtion.

– Vi behöver ett existentiellt språk för att känna samhörighet. Ett språk i såväl vardagen som i den djupaste sorgen och den största glädjen. Men inte att förglömma romantikens språk, säger Mikael.

– Vi behöver ett existentiellt språk för att känna samhörighet, säger Mikael Kurkiala.

JULENS BERÄTTELSE om det lilla Jesusbarnet är något som Mikael tilltalas av.

– Den ger en bild av det heliga som en existensform utan något syfte eller "nytta". Heligheten ligger i ett sätt att vara, inte i ett sätt att handla. Denna form av varande kan vi inte förklara utan bara förundras över. När vi håller ett spädbarn i vår famn förundras vi därför att vi erfar ett mysterium, något vi inte kan förklara.

MIKAEL MENAR att religiösa traditioner ofta bär på djupare insikter om människans inre och att kyrkan skulle kunna inta en viktig roll bland oss människor.

– Kyrkorummet och kyrkans riter bär på erfarenheter sedan en lång tid tillbaka. Det kan vara musik, tystnad eller stämningen. För vissa kanske kyrkans rum och språk framstår som exklusivt för en krets av människor som har en kristen identitet. Men det tycker jag är tragiskt. Kyrkorummet kan ge människor ett språk för sitt andliga liv. Det tillhör oss alla.

I BOKEN skriver Mikael om sin syn på själen och dess betydelse för människan.

"Själen är den kil inom människan som förtöjer henne vid evigheten. Det är genom den hon hakar vid alla andra länkar i livets stora kedja. Om själen tvingas i exil tappar människan sitt fäste i tillvaron".

BRYT EN TRADITION

Vi lever alla under samma himmel. Vi har samma rättigheter men verkligheten ser olika ut. Tillsammans kan vi stoppa tvångsäktenskap, könsstympning och våld mot flickor.

#BRYTENTRADITION

EN AV TRE FLICKOR UTSÄTTS FÖR VÅLD UNDER SITT LIV.

FLER ÄN 30.000 FLICKOR GIFTS BORT VARJE DAG.

 = 100 FLICKOR

FLER ÄN 10.000 FLICKOR KÖNSSTYMPAS VARJE DAG

Tillsammans kan vi göra skillnad. Din gåva gör det möjligt!
SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

PG 90 01 22-3 BG 900-1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

UNGDOMSLÄGER I HÖSTRUSKET

Under höstlovet åkte ungdomarna i församlingen på ungdomsläger. 12 glada (men lite nyvakna) träffades tidigt på morgonen för avfärd till Gransnäs ungdomsgård nere i Småland.

VÄL PÅ plats varvades dagarna med undervisning, lekar och allt som hör ett läger till. Säklart mer än vad som går att återge

här men för att nämna några aktiviteter på B; *Brännboll, Bibelstudium, Bastubad och Baktävling.* På bilderna ser ni några av sakerna vi hann med. Som den kvällen vi blev inbjudna i köket av köksmästaren och fick laga en tre-rätters middag. Det var både roligt och lärorikt att få prova på att laga mat i ett riktigt restaurangkök och få lära sig av ett proffs.

NÅGOT SOM nog alla kommer minnas länge var också musikverkstan där vi fick prova på att musicera tillsammans. Under ledning av Henrik fick alla som ville prova på att spela alla möjliga instrument.

Med oss hem fick vi goda minnen av glädje, skratt och kärlek.

Jonny Nehl Othzén, församlingsassistent

Glädje och koncentration under matlagningen.

Full fart i musikverkstan.

Bibelmeditation.

FOTO: JONNY NEHL OTHZÉN

LUSSEBAK

Doften! Färgerna! Smakerna! Adventskänslan som spred sig var på topp när "årets lussebak" gick av stapeln i slutet av november i församlingshemmet.

I SAMBAND med årets första adventsgudstjänster sålde internationella gruppen dessa lussebullar till förmån för Act Svenska kyrkan. Ett gott bak för en god sak.

FOTO: INTERNATIONELLA GRUPPEN

En gemenskap. En tillhörighet.

Om du vill bli medlem i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen
08-748 19 00, Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 1,
133 34 Saltsjöbaden eller saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

Välkommen in!

Uppenbarelskyrkan och Skogsö kapell är öppna
för bön, ljusständning eller bara en stilla stund.

UPPENBARELSKYRKAN

Vardagar kl 08.00–16.00

Lördagar kl 10.00–15.00

Söndagar kl 10.00–15.00

SKOGSÖ KAPELL

Vardagar kl 08.00–15.30

Lördagar kl 10.00–15.00

Söndagar kl 10.00–15.00

FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

Måndag-tisdag kl 09.00–11.30, 13.00–15.00

Onsdag kl 10.30–11.30, 13.00–15.00

Torsdag-fredag kl 09.00–11.30, 13.00–15.00

Kontakta oss för att boka tid för dop, bröllop
eller begravning och för andra frågor.

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och
de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar.
Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel.

Döpta

Laura Paloma Margareta Hofverberg
Carl Thom Edward Peters
Vanessa Ewa Matilde Modée
Emma Winnie Kiw
Sarah Märta Linton
Carl Neo Ninian Öhrn
Albin Nils Carl Eriksson
Walter Olof Per Forsmark
August Oscar Arian Kokalari
Paula Helena Liska
Fredrika Linnea Kristina Nyman
Vera Ingrid Linnea Palmgren
Ivar Karl Yngve Beckius
Louise Karen Vilhelmina Rodling

Avlidna

Cecilia Elisabeth Camner
Helén Karin Margaretha Fischer
Sven Gustaf Almqvist
Lena Anita Katarina Gullefors
Hans Erik Glemstedt
Jan-Anders Gravestam
Eva Lönn

Vi ska utifrån den kristna tron, bidra till att människor som vistas och bor i Saltsjöbaden, Kan finna sin Gud, Få en tro som bär, och Leva ett liv i kärlek.

TANKEN med Lars Viper

En julbetraktelse...

*Det folk som vandrar i mörkret
ser ett stort ljus,
över dem som bor i mörkrets land
strålar ljuset fram.*

*Du låter jublet stiga,
du gör glädjen stor.
De gläds inför dig
som man gläds vid skörden,
som man jublar när bytet fördelas.*

*Oket som tyngde dem,
stången på deras axlar,
förtryckarens piska
bryter du sönder,
som den dag då Midjan besegrades.*

*Stöveln som bars i striden
och manteln som fläckats av blod,
allt detta skall brännas, förtäras av eld.*

*Ty ett barn har fötts,
en son är oss given.
Väldet är lagt på hans axlar,
och detta är hans namn:
Allvis härskare,
Gudomlig hjälte,
Evig fader,
Fredsfurste.*

JESAJA 9:2-6

*Det folk som vandrar i mörkret
ser ett stort ljus.*

Många julbetraktelser avslutas med uppmaningar som:

- sluta jaga efter allt det yttre som hör julen till...
- sluta stressa efter goda stunder av "julnostalgi"...
- ta till vara den andliga dimensionen i ditt inre!

Måste det ena utesluta det andra? Mycket av det som vi längtar efter i och med julhelgen, har att göra med att vi är människor. Därför ska vi ta vår längtan på allvar. Vi är människor som vill uppleva närhet och värme. Människan är drömmande och längtande. Vi vill både julstressa och njuta av julfriden.

*Du låter jublet stiga,
du gör glädjen stor.*

Julen handlar om att Gud blev människa i Jesus. I det lilla barnet gick Gud in under våra livsvillkor. Himmel och jord möttes: gudomligt och mänskligt. Julen handlar om jord och himmel, om kropp och själ, om hjärna och hjärta! Julen är något väldigt påtagligt – till och med fysiskt.

Tron på Gud vill erbjuda oss människor ett liv där kropp och själ finner varandra. Vi får vara som vi är och samtidigt förstå att vi är älskade. Det går att hitta en balans mellan allt det som handlar om mat, klappar, stämning, julsånger, gudstjänster och bibeltexter. Det är jag övertygad om.

*Ty ett barn har fötts,
en son är oss given.*

I Jesusbarnet kan vi se oss själva. Det lilla barnet sammanfattar allt. Där finns ett svar i födelsedramat på livets fråga, om hur relationer kan bli hela igen. Relationen mellan Gud och människan med all hennes längtan efter närhet. Barnet säger oss så mycket mer, än vad ord kan uttrycka.

Kärleken från Gud har vi att ge vidare utav, till dem vi har runt omkring oss. Vi har att se våra medmänniskor som de är. Vi har att ge till många av det goda, som vi själva redan har och längtar efter – nämligen ljuset.

*Det folk som vandrar i mörkret
ser ett stort ljus.*

Lars Viper, kyrkoherde

Tips!

Fler "Tanken" med Lars Viper hittar du på svenskkyrkan.se/saltsjobaden/tanken

